

NYHETER

Utfordringer i verden

Hvordan kan vi utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringer? I dette tre-delte undervisningsopplegget jobber elevene med utfordringer i verden og knytter dem til de tre perspektivene på bærekraftig utvikling: miljø, økonomi og sosiale forhold. Gjennom å se bærekraftsperspektivene i sammenheng og knytte dem til aktuelle nyhetssaker kan elevene få flere perspektiver og utvikle sammenhengsforståelse, noe som er viktig for å kunne tenke kritisk rundt problemstillingene.

De tre undervisningsoppleggene som presenteres her, kan brukes samlet eller hver for seg. Det første opplegget tar for seg FNs bærekraftsmål, og elevene diskuterer hvilke mål de ville prioritert dersom de var verdensledere. I det andre undervisningsopplegget er fokuset på plast og hvilke utfordringer og muligheter bruken av plast gir. I det tredje opplegget skal elevene jobbe i grupper som utforsker hver sine dagsaktuelle bærekraftsproblemstillinger som de presenterer for hverandre.

Til tross for at undervisningsoppleggene ved første

øyekast kan se smale og korte ut, er det lurt å sette av god tid til hver del, slik at man virkelig kan komme i dybden på hva tematikken innebærer og hvordan ulike perspektiver kan stå i konflikt med hverandre. Det er også viktig å bruke tid på å grave i elevenes tanker, og det kan være lurt å forberede en del spørsmål i forkant som man kan finne støtte i dersom diskusjonen stopper opp eller blir tung å dra videre. Tenk da på å finne spørsmål som kan hjelpe elevene til å se saken fra flere sider, se saken i sammenheng med andre saker, og spørsmål som kan hjelpe elevene til å se maktperspektiver.

Gjennom å se bærekraftsperspektivene i sammenheng og knytte dem til aktuelle nyhets saker kan elevene få flere perspektiver og utvikle sammenhengsforståelse.

I klasserommet

Oppleggene passer for 6. og 7. trinn og kan knyttes til læreplanene i samfunnsfag og naturfag.

Hoveddel 1: Hvilke bærekraftsmål er viktigst?

FORBEREDELSE

Klassen kan gjerne ha jobbet med bærekraftig utvikling og/eller FNs bærekraftsmål også før dette opplegget.

INTRODUKSJON

Læreren introduserer utfordringer i verden som henger sammen med bærekraftig utvikling. Til introduksjonen kan man få støtte fra FNs film om bærekraftsmålene (se aktuelle ressurser i spalten til høyre). I introduksjonen er det viktig å gi elevene innsikt i ulike perspektiver på bærekraftig utvikling og at det økonomiske, sosiale og miljømessige henger sammen. Snakk gjerne om hva disse perspektivene innebærer og om andre problemstillinger som kan knyttes til bærekraftig utvikling.

HVILKE BÆREKRAFTSMÅL ER VIKTIGST?

Elevene får utdelt et bilde av FNs bærekraftsmål. I grupper eller læringspar diskuterer de bærekraftsmålene og hvilke mål de ville prioritert høyest dersom de var verdensledere. Gruppene blir enige om de tre målene de synes er viktigst. Disse henger/skriver de

opp på tavla slik at hele klassen kan se hva alle har valgt. Dette kan også gi visuell støtte til samtalen.

Gruppene presenterer hvilke tre mål de har valgt, og begrunner hvorfor de har valgt akkurat disse tre. Hvis man opplever at man ikke har tid til å komme i dybden på elevsvarene, kan én mulighet være å la en av gruppene presentere, og deretter la andre grupper fylle inn: Er det noen andre som har valgt det samme? Hvorfor/hvorfor ikke? Hvorfor mener dere at noe annet er viktigere? La deretter gruppene argumentere for sitt eget syn og mot de andres syn. Lærers rolle kan her være å utfordre, bringe inn fakta, synliggjøre økonomiske, sosiale og miljømessige aspekter ved målene, og hjelpe til med at alle gruppene får sagt hva de står for og hvorfor. Når elevene spiller videre på hverandres innspill, kan samtalen bli mer dynamisk, og det blir mer rom for å tenke kritisk sammen.

Om man har tid, kan elevene gå tilbake i grupper eller par og revidere lista si basert på helklassesamtalen. Endret de noe? Hvorfor eller hvorfor ikke?

HVA TRENGER DU?

DEL 1: FNS BÆREKRAFTSMÅL

- Presentasjon om bærekraftig utvikling og FNs mål for bærekraftig utvikling
- Utskrift av FNs mål for bærekraftig utvikling

AKTUELLE RESSURSER

FN-sambandet har mange ressurser:

Undervisningsopplegg om bærekraftig utvikling *

Film om bærekraftig utvikling fra FN-sambandet *

Film om Bærekraftsmålene, utviklet av UNICEF *

* Ressursene finnes på [denne lenken](#) eller ved å følge QR-koden nederst.

LES MER

- 1.1 Hva er kritisk tenking? 2.2 Klasseromsdialog som fremmer kritisk tenking
- 2.4 Bærekraftsproblemstillinger som inngang til kritisk tenkning
- 2.6 Nyheter som inngang til kritisk tenking

Hvis alle resirkulerer plasten de bruker, så er det ikke noe problem.

Vi kan ikke klare oss uten plast.

Plast burde vært helt forbudt!

Påstander om plast

HVA TRENGER DU?

DEL 2: PLAST

- Bildet med tre påstander om plast *
- Innslag fra NRK Supernytt om plast *

FAGLIG PÅFYLL OM PLAST

- Supernytt-sending om plast (NRK TV) *
- Fakta om plast i havet for de minste (Loop Miljøskole) *
- Forbrukerinspektørene: Uten plast (NRK TV) *
- Forbrukerinspektørene: Er noen typer plast bedre for miljøet? (NRK TV) *

* Ressursene finnes på [denne lenken](#) eller ved å følge QR-koden på oppleggets første oppslag.

Hoveddel 2: Plast

Hvorfor bruker vi så mye plast? Når er det hensiktsmessig å bruke plast? Hvorfor er plast så omdiskutert? Elevene blir gjennom denne delen av undervisningsopplegget presentert for ulike sider ved plast og vår bruk av plast i hverdagen.

DISKUSJON AV GRUBLETEGNING

Elevene får se bildet ovenfor med tre påstander om plast. De diskuterer med læringspartner eller i gruppe: Hvem av disse personene har rett og hvorfor? Elevene presenterer synet sitt i

helklasse, samtidig som læreren stiller utfordrende spørsmål for å få tak i elevenes tanker og argumentasjon. Elevene får se Supernyttsendingen om plast som diskuteres i klassen.

FELLES OPPSUMMERING

Elevene svarer på følgende spørsmål – først alene og deretter i par:

- Hva vet du om plast?
- Hva er bra med plast?
- Hva er dumt med plast?
- Hvilket av de tre utsagnene om plast er du mest enig med nå? Hvorfor? Spørsmålene diskuteres i klassen.

HVA TRENGER DU?

DEL 3: DAGSAKTUELLE PROBLEMSTILLINGER

- May Britt Andersens «Ballongvisa»
- Presentasjon som viser noen sentrale problemstillinger knyttet til bærekraft
- Ulike oppgaveark til hver elevgruppe *

* Ressursene finnes på [denne lenken](#) eller ved å følge QR-koden på oppleggets første oppslag.

Hoveddel 3: Dagsaktuelle problemstillinger

I denne tredje delen av undervisningsopplegget skal elevene jobbe i grupper som utforsker hver sine dagsaktuelle bærekraftsproblemstillinger som de presenterer for hverandre. De skal undersøke problemstillingen og se på ulike sider ved denne.

OPPSTART

Læreren starter timen å spille May Britt Andersens «Ballongvisa» for å sette fokus. Deretter gis en kort introduksjon til temaene elevene skal jobbe med.

HOVEDDELEN AV OPPLEGGET

Elevene deles i grupper og hver gruppe skal lage en veggavis. Gruppene får utdelt hver sine oppgaveark med bærekraftsproblemstillingen som de skal diskutere. Oppgavearkene består av en nyhetssak som elevene skal bruke som utgangspunkt for arbeidet, samt punkter de skal ha med i veggavisen og aktuelle kilder. Forslag til temaer de ulike gruppene får jobbe med er:

1. Plast
2. Overforbruk
3. Tekstil og klima
4. Arbeidsvilkår
5. Illegale gruver
6. Menneskerettigheter
7. Havstigning

FELLES OPPSUMMERING

Elevene presenterer veggavisene sine og gir hverandre tilbakemeldinger. Elevene kan få i oppgave å stille spørsmål til medelever, slik at presentasjonsdelen blir mer dialogisk.

Faksimile fra Amnesty.no

